

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Evangeliu[m]. Erat ho[mo] ex pharis[a]eis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A Postilla. **E**t homo ex phariseis n*on* coquemus no*n*e. *Io. iii. 20.* Hicto ria hui*us* euangeli facta est anno chri*sti*. *xxi. xv. kale. maij. feria iii. indictione. viii. luna. v.* Ante initio illi*us* eu*angelij* scribit se*cum* Jo*annes* in p*recedenti* capitulo.

Cum i*esus* esset b*ea*cosolymis i*n* pascha in die festo: multi crediderunt in no*mine* eius: videtes signa eius que faciebat. Tunc post mod*a* sequi*er* euan*gelium* b*odiernu*.

CEt homo ex phariseis. *Iste enim fuit unus illorum de quibus dicitur: q*uo*d mihi crediderunt in i*esum*: videtes signa que faciebat: sed propter*

B iudeos non confitebantur: ut de synagoga non eicerentur. **C**Et phariseis. *Thos.*

Hec secta erat, probabilior et honorabilior inter omnes sectas iudeorum. **C** Nico*demus* nomine.

Ipse enim postmodum sepe iuit ad christum: ut habeatur in euangelio. **D** *Princeps iudeorum.* Fuit enim magnus inter iudeos et honoratus.

E *Chic v*e*it ad i*esum* nocte.* *T*ramuit enim venire in die: ne incurreret indignatione iude-

orum: qui iam conspirauerant: ut si quis eum conferret chri*sti*: extra synagogam

ficeret. **F** *Et dicit ei: Rabbi: scimus* *Jo. 5. 8.*

quia a deo venisti magister. *Ly. id est*

*certus est mihi q*uo*d tua doctrina vera est et a*

deo data: et non hu

manitus conficta.

G *Nemo enim*

*pote*st* hec signa fa*

*cere q*uo*d tu fac*is* ni*

*si fuerit deus cu*m**

*eo. Respo*dit* ie*

*sus et dix*it* ei. Ly.*

*ra. Hic pon*it* chri*sti**

responsio: quia

videbat Nicode

*mus fideliter t*u*e*

raciter querere do

ctrinam quantum

ad secreta fidei: et

*ideo incep*it* a pri*

mo sacramento. s.

baptismi: qui est re

*generatio spiritu*al*is:*

et per consequens

necessaria ad salu

tem. b. C *Amen*

*amen dico tibi: q*uo*d*

renatus fuerit denuo. id

*est iterum p*ro* genera*

*tion*e* spiritualem.*

i. C *Non potest*

videre regnum

dei. L *yra. Em*

en dei uon potest

*homini*bus* c*on*ope*r**

*ter nisi per gram*ma**

*c*onsequend*a requi*

ritur generatio spi

*ritualis: p*ro* qua ho*

*mines s*unt* filii dei:*

et per consequens

heredes vite cele

ris. k. D *icit*

ad eum nicode

*mus: Quomo*d*o potest homo*

*potest h*omo* in ventre*

F *il*
F *lo tem*
F *pore. Frat*
F *religi*
F *os.*

*h*o* ex phari*
*seis n*icod*emus nomine*
*princeps iudeor*um*: hic ve*
quia discipulus christi oculum propter meum
*uideo*rum*.* *videtis ergo offensionem*
*nit ad i*esum* nocte: et dicit ei: Rab*
*f*ili* magister.*
bi: scimus quia a deo venisti ma
*gister. id est crucitor: qualis dicat: Rabbini*tu* venisti*
a deo et nos exudires.
*gister. N*emo* enim potest hec si*
*s*ed* unde manifeste patet veritas doctrine.*
gna facere que tu facis: nisi fue
rit deus cum eo. Respondit ie
*sus et dix*it* ei: Amen amen am*e* dico ti b*
*Non sufficiat ut me a deo venisse credag*o*; sed fi*
*dei oportet q*uo*d adiungas in quantum possibile est*
*baptism*um*; que est alia et spiritualis generatio.*
*bi. N*isi* q*uo*d renatus fuerit denuo:*
*no*n* potest cognoscere me qui sum regnum pa*
*tri*um*: qui sum visio trinitatis.*
*no*n* potest videre regnum dei. Bi*
*cit ad eum nicode*mus*: Quomo*d*o*
*do potest homo renasc*er* cu*m* sit se*
*nex*us*: nunquid potest h*omo* in ventre*

In octaua Pentecostes

E renascl cū sit sener: nunād pōt i vē
trē mīris sue ite. in. t renascl. q. d. nō:
q; quantitas nō pmitit. a C R̄udit ie-
sus: Amē amen dico tibi: nisi q̄s re-
su. ex aq̄ t sp̄sc̄to. q. d. L̄u de carnali
generatiōne incel-
gis q̄ ego de sp̄ua/
le generatiōne dico.
Misi q̄s renat sue
rit sp̄uali generati-
one q̄ sit et aqua et
sp̄sc̄to. b C Nō
pōt introire i re-
gnū dei. Ex Bap-
tēm q̄ baptismū ē
ad salutē: et de regen-
tia sp̄ua. q̄ baptismū ēt in-
ratio: vt ē p̄mū sa-
cramēntū et ianua
om̄i sacramētorū: et
sine eo null̄ salua-
tur. c Qd na.
Ex carne. bī v̄
tutē carnal genera-
tionis. d C Laro
est. i. cōstituitur in
vita carnali tm̄.
e C Et qd na. est
ex sp̄u. sp̄us ē. i.
sticul in vita sp̄u
ali. f C Nō mire-
ris. i. nō debes ad
mirari g C Quia
dixi tibi: oportet
vos nasci de. q;
nō loqr de genera-
tione carnali de q̄
tu arguis. s; de spi-
rituali. h C Spi-
rit̄ ybi vult sp̄i-
rat. s; dādo gratiā
cui vult. iñ: Cui
vult miseretur: et
quē vult indurat.
i C Et vocē eius
audis. s; in p̄dicā-
tionibus. vñ dicit:
Non es̄t vos estis
q̄loq̄m̄ini sed sp̄i-
rus patris vñ qui
loquitur in vobis. k C Et nescis vñ ve-
niat aut q̄ vadat. An Auḡ dicit: q̄ illa
d̄ba de sp̄sc̄to intelligēda sunt: q̄bus in
aphetis et in scripturis sacris loquit: s; p̄-
cipiū hū? scripture. s; sp̄uſſanc̄r et eius nō
nis. s; beatitudō ce-
lestis nobis occul-
tant: et sola fide te-
nent. l C Sic est
omnis q̄ natus
est ex sp̄u. Is la-
ctio: id ē in vita spi-
rituali cōstituitur.
m C Respondit
nicodemus et di-
xit ei: Quomō
possunt hec fieri.
Bora. In hoc
noratur diligentia
in nicodēmo: quia
nō cessauit querere
donec intellegēret.
n C Respondit
ieſus et dixit ei:
Tu es magiſter
in iſrael: hec iſ-
noras. Bora: qua-
si diceret. Te iudici-
magnum doctore
reputant: et tamen
ignoras fidei initia
et viam salutis.
o. C Amē amen
dico tibi: quia
quod scimus lo-
quimur. s; ego et
mei ap̄l. p C Et
qd vidim̄ testa-
mūr: et testimo-
niū nrm nō acci-
pitis. s; p̄batū et
certi. q C Si ter-
rena dīxi vobis.
Tho. de regenera-
tiōne baptismī q̄ sit
iaq̄ t sp̄u: et nō cre-
ditis. r C Quō
si dixerō vobis
celestia credetis.

In festo corporis Christi

124

A scz generationē eternam filii dei a patre
et filio credetis. a Et nemo ascendit
in celū i. nemo haber virtutē illuc ascen-
dendi p̄pria potestate. b Alii q̄ de-
scendit de celo filius hoīs qui est in

conuersationē purgauerat et aerem et
oīa cœlestia sua passione: vt terrena cū cœ-
lestib⁹ pacificaret: ideo fecit q̄si medi⁹ in-
ter celū et terrā: vt pater p̄ aplm di. pacif-
cās p̄ sanguinem crucis eius: siue q̄ sunt in
terrā: siue q̄ in cœlis

modo gradus. s p̄pria virtute. primū. fīnū
b Et nemo ascendit in celū nisi q̄l
s per illum qui est caput ascendunt omnia eius
membra. Nullus autē sit membrū chāritatis per
spiritualē generationē.

c descendit de celo: filius hominis
s in dñm dñmūratem.

c qui est in celo. Et sicut moyses
s in remediu s ēneum.

c exaltauit serpente in deserto: ita
s in remediu mōlū pecca-
tu: sed nulli prōderit mō denū oīnatū.

c exaltari oportet filiūz hominis:
s sic s et enasat si facultas aderit.

vt oīs qui creditū ipsum nō p̄e,
reat sed hābeat vitam eternam

C In festo corporis christi Euā
gelium. Jo annis. VI. f.
quasi circa
finem:

Fa il
lo tem-
pore. Dixit
Jesus disci-
pulis suis:

ebant nō erāt fideles: pauli nō sanabant.
Secundū remediū fuit circūcisso tēpore
abzæ: q̄r deus mandauit abzæ: vt ipsi et
posteri eius deberet circūcidī. Tertiū re
mediū fuit baptisimus quē ch̄ist⁹ institu-
it: qui nō solū purgat peccati originalē et
actuale: sed etiā apert celū: quod circūci-
sio nō fecit: et hoc facit baptisimus in vir-
tute passionis ch̄isti. Et in signum huius

Nu. 2.a.

B is contra deum et
moysen dicētibus:
Anima n̄a nau-
se sup cibo isto le-
uissimo: iniūst do-
minus serpentes ig-
nitos qui eos iter-
fiebant. Claman-
te auct̄ moysē ad
dominiū: iussit do-
minus serpentem
seri ēneum et affigi
in palo: vt ap̄cien-
tes in eī percussi a
serpentibus sana-
ren̄. Hic serpens
fuit figura passio-
nis ch̄risti: quia serpens ēneus affixus in
palō fuit ch̄ristus innocens affixus in pa-
tibulo crucis: ad cuius aspectū s. per fidē
et amore sanar in nobis venenū peccati
et ignitē cōcupisctiē. d Ita exaltari
oportet filiū hoīs. Tho. Hic ostēdit
modū siue passionis: voluit autē dñs no-
str̄ iesus ch̄rist⁹ illo modo mori. s. exalta-
rus i cruce: vt sicut terrā purgauerat sua

for persona Miford

L

D

Remediu
cōtra origi-
nale p̄cm:
de q. 4. sen-
ten. dist. 1.

Differēta
iter baptif
mū et arcu
ctionem

r 2

In festo Corporis Christi

Postilla exiit de latere Christi sanguis et aqua
Caro mea vere est cibus; et
 sanguis meus vere est potus. **I**nstante
 bocuus Euangeli facie est anno
 Christi. xxxii. xviii.
 kalen. Maii. feria
 iii. indictione. v. luna
 xxiiii. **V**nde initio illi
 us euangelii scribitur
 sanctus Joannes in
 eodem capitulo christus
 dixit turbis iudeorum:
 Amen amen dico vobis nisi man-
 ducaueritis carnem
 filii hominis et biberi-
 tis eius sanguinem:
 non habebitis vita-
 m in vobis. **T**unc post
 modum sequitur euangeli-
 um hodiernum.
Caro mea vere est
 cibus. **H**ic christus
 loquitur de sacra
 eucharistie: in qua
 sacramento conti-
 nens vera caro chri-
 sti crucifixi in cruce:
 et sanguis eius es-
 fusus in passione/di-
 cens: **A**Caro
 mea vere est cib:
 sanguis meus
 vere est pot. **L**y.
 Caro ei et sanguis
 Christi reficit ani-
 ma quam mortalis est:
 cibus aut corpora-
 lis reficit tamen corpus quod est corruptibile.
Unde Aug. Cui in cibo et potu hoies
 id appetat: ut omnino non esuriat neque siti-
 ant: hoc veraciter non possunt nisi iste cibus et
 potus: qui eos a quibus sumunt immortales
 et incorruptibles reddit: et facit socios sa-
 etorum: ubi pars erit et unitas. **b** Qui
 manducat meam carnem. spiritu manducati-
 one. **c** Et bibit meum sanguini per di-
 lectionem. **d** In me manet et ego in
 eo. **T**ho. In istis verbis dat christus in-
 telligere differentiam isti cibi ad alios car-
 nales cibos: alii enim cibi coquuntur in ma-
 ducantem: iste cibus manducantem in se puer-
 tit: ut dictum est de scoto augustinus. Non me
 mutabis in te sicut
 cibus carnis tuus: sed
 tu mutaberis in me.
C Sicut misit
 me vivens patrem.
Tho. I. boiem fe-
 cit. **f** Et ego vi-
 uo propter patrem.
 referendo tota vita
 meam ad ipsum.
S Et mandu-
 cat me: et ipse vi-
 uet propter me. **g**
 unum deo pide
 et dilectionem in pre-
 priatione sacramentum.
b **H**ic est panis
 a de celo descendens.
 id est panis pa-
 trius. **A**selim. Ut
 in celo angelos et in
 terra homines reficiendo.
c **C**aro mea. **D**icitur
 manducare homo res-
 pectuose et filios.
d Non est simile
 de celo descendit. Non sicut man-
 ducauerunt patres vestri man-
 na in deserto: et mortui sunt. Qui
 et incorporata acceperunt manebit: impossibile est
 quod moratur: quod implicat contradictionem.
e **M**anducat hunc panem: vivet et
 in eternum.
 in hoc sacramento figurabatur. Sicut enim
 manna deuotis et gratia dabat omnia ciborum
 delectamentum: malis autem erat insipida.
f **A**ndicatur: Anima nostra naufragat super
 cibos istos leuissimos. Sic eucharistia digna
 sumentibus est vite spiritualis solarii: et indi-
 gne sumentibus iudiciorum. **k** **Q**ui man-
 duca hunc panem. **L**y. digne. **l** **C**li-
 uet in eternum. **U**nde Aug. Qui ex no-
 bis vita eterna habere non possumus: panes